NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13342

DI MAYSE FUN PURIM

B. Fenster

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

די מעשה פון

פורים

לויט דער מגילה

ב. פענסטעל

10265

אַרויסגעגעבן פון די

קינדער־שולן פון יידישן פראַטערנאַלן פאָלקס־אָרדן

209

א.

געווען אין די טעג ווען עס האט אחשורוש גע־קיניגט פון הודו ביז כוש, און אין הונדערט און זיבן און צוואנציק מדינות. די הויפט־שטאט געהייסן האט שושן.

האט איינמאל דער קעניג געפראוועט א סעודה פאר הארן און זיינע באדינער, און צווישן די געסט איך פארבעטן די פאלקס־לייט, די קליינע פארדינער.

א פרעכטיקע סעודה, מיט שפייזן די בעסטע, מיט וויינען און פלאדן, פארשטייט זיך. דאס פאלק האט געגעסן, געטרונקען „להיים״, און הויף פון דעם קעניג געפרייט זיך.

נאר איינע האט דארטן געפעלט אויף דער שמחה — די קעניגין וואשטי, די פיינע; עס האט איר פאר־דראסן, פארוואס אויף דער סעודה איז אויך דא דאס פאלק, דאס געמיינע...

און וויפיל דער קעניג האט זי ניט גערופן, געשיקט איך די העכסטע שטאפעטן — זי איז ניט געקומען. עס האט ניט געהאלפן קיין שטראף־רייד, קיין סטראשען, קיין בעטן.

די הוצפה, די שאנד האט נאטירלעך דעם קעניג דערצארנט מיט העלישן צארן און ער האט די קעניגין וואשטי פארטריבן — ווער ווייס וואס פון איר איז געווארן...

ב.

און נאָך דער געשיכטע האָט פּלוצים דער קעניג דערפילט זיך אַ עלנט, אַ איינזאַם, פון זיצן אַליין אויפן טראָן, וואו ס'דאַרף זיצן דער מלך און מלכה געמיינזאַם.

און ס'האָבן די דינער פון קעניג פאַרשטאַנען אַפּנים, וואָס ער האָט אינזינען, און האָבן באַשלאָסן: מ'דאַרף פאַר דעם מלך אַ מלכה אַ נייע געפינען.

אַזוי איז געווען. מען האָט פון די טעכטער די שענסטע פון אַלע מדינות געבראַכט פאַרן מלך, אַז ער זאָל די מלכה באַשטימען לויט זיינע מבינות.

און צווישן די שענסטע געווען איז אַן אסתר (דער־ווייסן מען וועט זיך ערשט שפּעטער, אַז זי איז אַ יידישע גאָר, אַ יתומה, און מרדכי דער צדיק איר פעטער).

אַ פּשוטע מיידל, זי טוט זיך ניט פּוצן, זי וויל ניט קיין זאַלבן, פּאַרפומען, נאָר ווען אַחשורוש דערזען האָט די אסתר, האָט ער זי צום ליבסטן באַקומען.

דאָס פאָלק איז צופרידן געווען מיט דער מלכה — זי קומט פון די אָרעמסטע טעכטער! — נאָר צווישן די וואַשטי־לייט האָט מען געחוזקט, געשטיקט זיך פון שפּאָט און געלעכטער.

„אַ שאַנד פאַרן טראָן!" — האָבן היפּלייט גע־שריגן, געהעצט האָבן האָרן און לאָרדן. זיי האָבן אַפילו צוויי דינער געדונגען, דעם קעניג אַליין צו דערמאָרדן...

און מרדכי, דער פעטער דער גוטער, פלעגט זיצן ביים שוועל פונעם קעניג אין טויער, און ער האָט די מעשה געהערט און פאַרטרויט זי צו אסתרן שטיל איבער אויער.

אזוי האָט געפּלאַצט די פאַרשווערונג באַצייטנס; דער קעניג איז לעבן געבליבן — באַשטראָפט די פאַר־שווערער, און וואָס איז פאַרלאָפן אין בוך פון דעם מלך פאַרשריבן.—

ג.

און נאָך דער געשיכטע האָט דאָן אַחשורוש דערהויבן אַ האַר איבער האַרן, אַז ער זאָל דעם טראָן און די גאַנצע מלוכה פאַרהיטן פון אַלע געפאַרן.

דער האַר איז געווען אַ שונא ישראל, דער רשע געהייסן האָט המן. דאָס פאָלק האָט געציטערט פאַר אים ווי פאַר פייער, געשראָקן זיך בלויז פאַר זיין נאָמען.

געדאַרפט האָבן אַלע פאַר המנען קניען, אי האַרן, אי דינער זיך בוקן. נאָר מרדכי, ער פלעגט זיך ניט בוקן, ניט קניען — אַ שטאָלצער אין פּנים אים קוקן.

אַזוי ווי דער האַס צום פאָלק ישראל פלעגט תמיד אין המנען זידן, האָט ער זיך געטראַכט: נו, געקומען די צייט איצט צו מאַכן אַ סוף פון די יידן...

איז המן אַוועק און גערעדט מיטן קעניג, פאַרטרויט

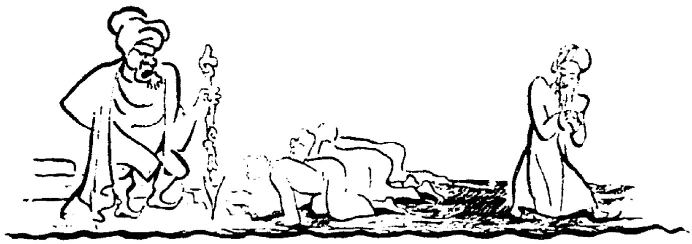

מיט אַן ערנסטן פּנים: „כ'האָב ענדלעך, מיין קעניג, אַנטדעקט ווער עס זיינען די ערגסטע פאַררעטער און שונאים:

„אַ פאָלק האָט צעשפּרייט זיך אין אַלע מדינות און האַלט אין איין בונטעווען, העצן; אַ פאָלק, וואָס האָט אייגענע זיטן, געבאָטן, און היט ניט דעם קעניגס געזעצן.

„דעריבער, מיין קעניג, אויב דיר איז געפעלן, דו דאַרפסט אַ באַפעל מיר נאָר געבן, און איך וועל שוין זען, אַז פון זיי זאָל ניט בלייבן קיין סימן, קיין זכר פון לעבן...״

האָט דעמאָלט דער קעניג געזאָגט צו דעם המן:

„דו ביסט דאָך מיין האַר איבער האַרן — טו אַליין, וואָס מען דאַרף נאָר און זאָל די מלוכה באַהיט זיין פון אַלע געפאַרן...״

און באַלד איז געקומען די גזירה אויף יידן — צו טויטן זיי אַלע אינאיינעם, די מענער און פרויען, די זקנים און קינדער, ניט שוינען, ניט אויסלאָזן קיינעם.

און זייער פאַרמעגן צערויבט זאָל אויך ווערן, נאָדעם ווי זיי ווערן געטויטעט; דעם דרייצנטן אדר געשען זאָל די שחיטה, אַזוי האָט די גזירה געלויטעט.

ד.

און יידן דערהערן די פינצטערע בשורה און קלאָגן און פאַסטן תעניתים, און זעק אויף די לייבער מיט אַש זיי באַשיטן און זעען שוין אויס ווי די מתים.

נאָר מרדכי פאַרלירט ניט זיין מוט און זיין גלויבן: דאָס יידישע פאָלק וועט ניט שטאַרבן! זיין האַרץ איז פאַריאָמערט, נאָר קלאָר איז זיין מוח, זיין שטערן נאָר קנייטשט זיך אין קאַרבן.

ער גייט אין די גאַסן און רעדט צו די מענטשן, ער וועקט זייער מענטשלעך געוויסן. ער שרייט אויפן קול ביז צום טויער פון קעניג – זאָל אסתר פון דעם זיך דערוויסן!

„עס רופט דיך דיין פעטער", האָט מרדכי באַפוילן, „זיי וויסן מיין לייבלעכע אסתר: באַשערט דיר נאָך העכער צו זיין פון אַ מלכה – – וועסט העלפן דיין פאָלק ווי אַ שוועסטער...

„נאָר אויב דו וועסט איצטער דעם העכסטן געיאָמער פון ברידער און שוועסטער ניט הערן — די רעטונג פאַר יידן וועט סיי־ווי־סיי קומען, נאָר דו בלויז פאַרשאָלטן וועסט ווערן..."

ה.

האָט אסתר איר לעבן געשטעלט אין סכנה און איז צו דעם קעניג געלאָפן — און ווער ס'איז צום קעניג אַריין אומגעבעטן, ער פלעגט מיטן טויט אים באַשטראָפן.

נאָר אסתר, ווען זי איז געקומען צום קעניג, איז ער איר אַנטקעגן געגאַנגען. „אַ, אסתר, מיין מלכה!" — האָט ער אויסגערופן. „וואָס זיינען איצט דיינע פאַרלאַנגען?"

האָט אסתר געענטפערט מיט טרויער און טרערן: „דו האָסט מיך פאַרמשפּט, מיין מלך, צום טויט און דיך אַרט ניט; מיין פאָלק אויך פאַראורטיילט און דו זעסט אים מינטער און פריילעך."

און ווען אַחשורוש האָט אַלעס דערוואוסט זיך, און ווער ס'איז זיין קעניגין אסתר, האָט ער שוין דערזען, אַז פון אַלע פאַרשווערער איז המן דער ערגסטער, דער גרעסטער.

און ער האָט געעפנט זיין בוך פון זכרונות און דאָרטן געלייענט אין די בלעטער, ווי מרדכי האָט אים נאָך געראַטעוועט פריער — און מרדכי איז אסתרס אַ פעטער...

אַזוי האָט דער קעניג געצאָרנט אויף המן, דעם שונא, דעם מערדער, דעם רשע, און האָט דער קעניגין אסתר באַוויליקט, וואָס נאָר ס'איז געווען איר בקשה.

ג.

און דאַן האָט דער קעניג באַשלאָסן, אַז מרדכי זאָל הערן זיין האַר איבער האַרן און ער זאָל די פעלקער — דאָס יידישע פאָלק אויך — פאַרהיטן פון אַלע געפאַרן.

אַז המן דער ערשטער איז פון די געפאַרן, ניטאָ גאָר קיין צווייפל ביי קיינעם, איז האָט מען אים טאָקע דעם ערשטן געהאַנגען, מיט זיינע צען זינדלעך אינאיינעם.

דערנאָך האָט דער קעניג באַפוילן צו טייטן אַזאַ נאָר א רשע, אַ המן, וואָס האָט פאַר די יידן געשאַרפט זיך אַ מעסער, געגרייט זיך צו מאַכן פאָגראָמען.

אַזוי איז געקומען פאַר יידן דערלייזונג — אַ סוף צו־די שרעק און יסורים! און דאָס איז געווען דעם פערצנטן אדר, דער טאָג, וואָס מען פייערט איצט פורים.

מען פראַוועט איצט סעודות לכבוד דעם אָנדענק, מען ווילט זיך מיט פריילעכע שפילן; מען שיקט זיך מתנות — מען רופט דאָס שלח־מנות, מען דריקט אויס די שמחה־געפילן.
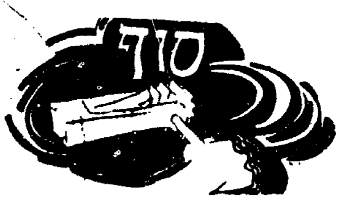
מען לייענט די מגילה פון אסתר און מרדכי, וואָס זיי האָבן דעמאָלט פאַרשריבן. אויך איבערן אָנדענק איז אָט־די געשיכטע אַ פרייהייט־סימבאָל אונז פאַר־בליבן...